Олександр Панасюк,
аспірант кафедри
кримінального процесу
Національного університету
«Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»

УДК 343.1 (477)

До питання про співвідношення понять «повноваження» та «компетенція» суду в кримінальному провадженні

Одним із завдань юридичної науки, зокрема і науки кримінального процесу, є створення системи категорій, понять, що стали би надійним інструментарієм, основою для правильного й точного, логічного та адекватного відображення положень норм кримінального процесуального права в нормах закону. Як зазначає М. І. Панов, юридична наука (або її галузі) повинна мати як атрибут відповідний інструментарій пізнання: розвинуту систему категорій і понять – понятійний апарат, що визначається предметом цієї науки. Його формування є важливим завданням і власним призначенням науки, тобто константою її буття [18, с. 18]. Влучним у цьому аспекті є вислів сучасних американських мислителів К. Н. Ллевелліна та Е. А. Хобеля: «Право набуває добре знайомого нам вигляду, коли ми бачимо поважні закони й доктрини, виражені у власних дивних термінах, що набувають чіткості завдяки праці фахівців, які розкривають контекст цієї термінології. У результаті їхньої праці право саме по собі стає своєрідним світом» [13, с. 101].

Дослідження проблеми повноважень суду в кримінальному судочинстві обумовлено рядом факторів, одним із основних серед яких є особливий процесуальний статус суду. Значної ваги вказана проблематика набуває з прийняттям нового Кримінально-процесуального кодексу України від 13.04.2012 р. (далі – КПК). Вважаємо, що аналіз процесуального статусу, ролі суду в кримінальному судочинстві дозволить наблизитися до відповіді на основні концептуальні питання, що виникали він самого початку реформування

кримінального процесу сучасної України[1].

Вивченням питання повноважень суду та кримінальної процесуальної компетенції переймалися такі вчені, як В. Д. Бринцев, С. В. Бурмагін, М. С. Городецька, Ю. М. Грошевий, О. В. Капліна, Л. М. Лобойко, М. А. Маркуш, І. Є. Марочкін, Л. М. Москвич, Н. В. Сібільова, А. Р. Туманянц, О. Г. Шило та ін. Одначе досі немає чіткого розуміння співвідношення понять «повноваження» і «компетенція» суду у кримінальному провадженні. Мета статті – розкрити сутність і порівняти поняття «повноваження» та «компетенція» суду у кримінальному провадженні.

Учені справедливо зазначають, що на сьогодні чинне законодавство оперує такими, не завжди правильно узгодженими як між собою, так і з положеннями юридичної науки, категоріями, як: «повноваження», «функції», «компетенція» суду, «юрисдикція», «відання» тощо. Нерідко навіть самі науковці помилково не розділяють значення цих понять, підміняючи одні іншими [див., наприклад: 1, с. 1216, де автор, пишучи про нотаріальні органи, зазначає, що «держава наділяє їх владними повноваженнями, тобто компетенцією» (слово «тобто», отже, свідчить про ототожнення цих понять)], не зовсім доречно, правильно й адекватно використовуючи їх у своїх висловлюваннях. Так, наприклад, Л. М. Лобойко вказує на те, що теорія і практика кримінального процесу оперують різноманітними суміжними поняттями, не визначаючи при цьому сутності кожного з них [14, с. 3]; М. С. Городецька, вивчаючи проблему компетенції слідчого органів внутрішніх справ, зазначає також, що законодавець, використовуючи подібні терміни, не розмежовує їх за змістом і обсягом. Така невизначеність обумовлена, поряд з іншими причинами, і нераціональністю побудови їхньої системи та системи органів судочинства взагалі [9, с. 11–12]. Зазначене, отже, окреслює актуальність теми цього дослідження та необхідність її вивчення.

Великий тлумачний словник сучасної української мови визначає повноваження як «право, надане кому-небудь для здійснення чогось; у множині – права, надані особі або підприємству органами влади» [6, с. 1000]. Юридична енциклопедія дає ширше тлумачення терміна «повноваження»: це сукупність прав і обов'язків державних органів і громадських організацій, а також посадових та інших осіб, закріплених за ними у встановленому законодавством порядку для здійснення покладених на них функцій. Обсяг повноважень[2] конкретних державних органів та їхніх посадових осіб залежить від їхнього місця в ієрархічній структурі відповідних органів. Термін «повноваження», зазначається далі в енциклопедії, близький своїм значенням до терміна «компетенція» [22, с. 590; 5, с. 639].

Російський вчений С. В. Бурмагін, досліджуючи природу повноважень суду в кримінальному судочинстві, зазначає: «З аналізу кримінально-процесуального законодавства випливає, що під повноваженням суду слід розуміти сукупність певних взаємопов'язаних його правочинностей та обов'язків, установлених для виконання ним конкретних одиничних процесуальних дій, ухвалення окремих процесуальних рішень або комплексу об'єднаних єдиним призначенням процесуальних дій та процесуальних рішень» [3, с. 114].

[1] Як слушно зазначають науковці, на сьогодні реформування судової системи України перебуває на стадії пошуків концептуальних засад і практичних методів їх реалізації. За браком одностайної думки експертів, спеціалістів, суддів і політиків щодо основних напрямків очікуваних реформ існує необхідність детального дослідження цього питання [Детальніше про це див.: 15, с. 293–295].

[2] У літературі, до речі, також трапляється словосполучення «коло повноважень».

Російський дослідник, який, власне, і розробив «теорію компетенції», Ю. О. Тихомиров також указував на співвідношення поняття компетенції із суміжними поняттями. Але він чітко розрізняв їх. Так, цей учений у найзагальнішому вигляді визначав компетенцію як «покладений законно на уповноважений суб'єкт обсяг публічних справ» [19, с. 53–55]. Науковцями в галузі державного будівництва, зокрема С. Г. Серьогіною, зазначається, що компетенція органу публічної влади окреслюється за допомоги максимально конкретних формулювань, які дозволяють дати цілком однозначну відповідь на питання: що має право і що повинен робити цей орган за кожним із доручених йому напрямків суспільного управління з метою цілеспрямованого впорядкування громадського життя, згідно з його стратегічними цілями і завданнями. Складові елементи компетенції дозволяють максимально чітко визначити правове положення конкретного органу як суб'єкта владних правовідносин. Державно-владним установленням компетенції чітко фіксуються обсяг і зміст діяльності того чи того суб'єкта. Одночасно проводиться розмежування його функцій з функціями інших суб'єктів, що співвідносяться з ним як за «вертикаллю», так і за «горизонталлю», іншими словами, закріплюється певний порядок розподілу всієї сукупності державних функцій [11, с. 45–46].

У кримінальному судочинстві, отже, правильне і точне закріплення прав та обов'язків суду сприятиме визначеності щодо розподілу кримінальних процесуальних функцій між суб'єктами провадження; дасть змогу усунути невиправдане дублювання повноважень різних органів (посадових осіб); позбавить деякі органи, зокрема і самих судів, від здійснення (як часто пишеться в літературі) не властивих для них функцій. Так, С. В. Бурмагін відмічає владний характер судових повноважень та їхню обумовленість виконуваними судом функціями. Повноваження суду, зазначає вчений, повинні узгоджуватися з його процесуальними функціями, що випливають із завдань, які стоять перед судом у кримінальному процесі, відповідати вимогам змагальної побудови кримінального судочинства. Наділення суду не властивими йому повноваженнями призводить до дисбалансу процесуальних інтересів, порушення рівноправності сторін перед судом і є неправомірним [3, с. 114]. Зв'язок повоноважень і функцій суду є нерозривним, адже саме сукупність певних прав та обов'язків становить «наповненість» і зміст окремих функцій суду. Повноваження суду не повинні виходити за межі його функцій. Інакше це призведе до перевищення або зловживання судом своїм становищем, буде викривляти цілі кримінальної процесуальної діяльності суду, спричинить порушення принципів і завдань кримінального провадження.

Структурно компетенція – це сукупність предметів відання і повноважень. З метою нормального функціонування, усунення дублювання і правильного розподілу праці кожна владна інституція повинна діяти спеціалізовано, тобто в певних сферах соціальних відносин. Така сфера діяльності, в межах якої діє орган, визначається першочергово та юридично закріплюється. У юриспруденції вона дістала назву «предмети відання», під якими розуміють юридично визначені сфери соціальних відносин, у межах яких діє владний суб'єкт [11, с. 46]. У площині кримінального процесу для суду це є сфера власне кримінального судочинства, здійснення правосуддя у кримінальному провадженні та захисту прав людини і громадянина. Отже, предмет відання суду в кримінальному провадженні охоплює сферу кримінальних процесуальних правовідносин. Тобто, це є ті публічні право-

відносини, які, як зазначив Конституційний Суд України (далі – КСУ) у своєму Рішенні від 14 грудня 2011 р., № 19-рп/2011 (справа про оскарження бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо заяв про злочини) виникають у сфері охорони прав і свобод людини і громадянина, а також суспільства від злочинних посягань, відповідальність за які встановлено в нормах кримінального права; і ця сфера відносин пов'язана з діяльністю органів державної влади та їхніх посадових осіб. Суб'єкти цих правовідносин є носіями спеціальних владних процесуальних повноважень і тому виконують функції, обумовлені завданнями кримінального судочинства (див., зокрема, абзац 3 підпункту 4.1, абз. 1, 3, 4 підпункту 4.3 п. 4 мотивувальної частини цього рішення) [8].

Стосовно цього С. В. Бурмагін зазначає, що поняття «компетенція» охоплює сукупність юридично встановлених повноважень державного органу, якими він наділений для здійснення своїх функцій та вирішення завдань у певній сфері діяльності, в цьому разі – у сфері кримінального судочинства [3, с. 114; 7, с. 468; 21, с. 170–171; 2, с. 264].

Необхідно також зазначити й те, що предмет відання суду в кримінальному судочинстві тісно пов'язаний із підсудністю кримінального провадження. Учені зазначають, що підсудність – це сукупність юридичних ознак (властивостей) кримінального провадження, на підставі яких процесуальний закон визначає, в якому саме суді та в якому складі суддів може здійснюватися судовий розгляд. Підсудність як процесуальний інститут відіграє організуючу роль у сфері кримінальних процесуальних відносин і має вагоме практичне значення для правильного функціонування судової системи й виконання покладених на суд завдань. Інститут підсудності безпосередньо пов'язаний із забезпеченням права на справедливий судовий розгляд, закріплений у п. 1 ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. Правила про підсудність, засновані на засаді рівності перед законом і судом (ст. 24 Конституції України, ст. 10 КПК), гарантують розгляд і вирішення кримінального провадження щодо кримінального правопорушення законним, компетентним, незалежним і неупередженим судом (ст. 8 Загальної декларації прав людини 1948 р., ст. 14 Міжнародного пакту про громадянські й політичні права 1966 р.) [20, с. 518].

Правила про підсудність, вважаємо, діють не лише в судових стадіях кримінального процесу, а й на стадії досудового розслідування, коли провадження здійснює відповідний орган досудового розслідування (правила про підсудність застосовуються у здійсненні функції судового контролю слідчим суддею та реалізації ним відповідних повноважень на виконання цієї функції).

Так, наприклад, у ч. 2 ст. 132 КПК зазначено: «Клопотання про застосування заходів забезпечення кримінального провадження… подається до місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого знаходиться орган досудового розслідування». У цьому разі, як убачається, мова йде саме про застосування правил про територіальну (місцеву) підсудність[3]. Подібні положення щодо врегулювання питання про підсудність на досудовому розслідуванні містяться і в інших нормах КПК: ч. 1 ст. 225, ч. 3 ст. 244, ст. 247, ч. 1 ст. 306 та ін.

Саме підсудність впливає на повноваження суду виконувати певні дії

[3] У юридичній літературі під територіальною (місцевою) підсудністю розуміють саме визначений процесуальним законодавством порядок розподілу кримінальних проваджень між судами одного й того самого рівня залежно від території, на яку поширюється їхня юрисдикція [див. детальніше: 20, с. 518–521].

та приймати відповідні рішення у конкретному кримінальному провадженні[4].

Але така кореляція (зокрема у формі обумовленості) самою підсудністю не вичерпується, адже суд (слідчий суддя) може здійснювати свої повноваження у кримінальному провадженні ще до початку досудового розслідування (наприклад, у разі невнесення слідчим, прокурором відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – ЄРДР) після отримання заяви чи повідомлення про вчинені або підготовлювані кримінальні правопорушення), розглядаючи й вирішуючи скарги осіб стосовно допущення такої бездіяльності суб'єктом владних повноважень – п. 1 ч. 1 ст. 303 КПК (тобто, на початковому етапі стадії досудового розслідування, або ж, як зазначає В. В. Вапнярчук, на початковому етапі досудового провадження – «провадженні щодо початку досудового розслідування», чи у «провадженні щодо подання та розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність під час досудового розслідування» [див. детальніше про сутність і структуру досудового провадження у вітчизняному кримінальному процесі відповідно до нового КПК: 4, с. 332–364], які в цьому разі, гадається, фактично збігаються в часі)[5], що повністю узгоджується з позицією КСУ із цього питання (див. назване вище рішення КСУ).

У цьому разі звичайно можна говорити, що повноваження суду (слідчого судді) зумовлюються підсудністю (тобто специфічною властивістю) кримінального провадження, що могло би бути розпочато («майбутнього» кримінального провадження, адже формально останнє ще не розпочато до моменту внесення відомостей до ЄРДР). Однак у площині правової визначеності більш доцільно було би говорити не про власне «підсудність», а лише про місцеперебування органу досудового розслідування (посадова особа якого допустила бездіяльність) у «межах територіальної юрисдикції місцевого суду» (таке словосполучення використано законодавцем, зокрема, у ч. 2 ст. 132, ч. 3 ст. 244, ст. 247 КПК); або ж про «місце провадження щодо початку досудового розслідування»[6] (тобто, за аналогією до правил визначення підсудності). Це, власне, й зумовлює повноваження того слідчого судді, який буде розглядати й вирішувати відповідну скаргу. Можливо, саме названими вище міркуваннями обумовлено деякі розбіжності в законодавчих формулюваннях визначення підсудності. Так, наприклад, у ч. 2 ст. 132 КПК ідеться про «місцевий суд, в межах територіальної юрисдикції якого *знаходиться орган досудового розслідування*», а в ч. 3 ст. 244 КПК – «місцевий суд, в межах територіальної юрисдикції якого *здійснюється досудове розслідування*» (курсив мій.– *О. П.*).

Враховуючи викладене вище, можна сказати, що предметом відання суду в кримінальному судочинстві охоплюються не лише юридично визначені сфери соціальних (кримінально-процесуальних) відносин, у межах яких діє цей владний суб'єкт, а й територіальна сфера діяльності цього суду, себто територія, на яку поширюється його влада (юрисдикція). Це твердження повністю узгоджується з тією конституційною засадою, яка закріплює побудову системи судів загальної

[4] Окреме та більш детальне вивчення питання про співвідношення поняття «підсудність» із поняттями «повноваження», «компетенція» тощо є предметом самостійного дослідження.

[5] Свого часу, ще до прийняття нового КПК України, на цей етап кримінального провадження вказував В. С. Зеленецький, називаючи його «дослідчим кримінально-процесуальним провадженням» [детальніше про сутність і зміст цього провадження див.: 12, с. 6–8].

[6] За аналогією до словосполучення «місце проведення досудового розслідування», яке міститься у ст. 218 КПК.

юрисдикції в Україні за принципами територіальності, спеціалізації та інстанційності[7] (частини 1–4 ст. 125, п. 8 ч. 3, ч. 4 ст. 129 Основного Закону України; ч. 1 ст. 17 ЗУ «Про судоустрій і статус суддів»). А відповідно до ч. 2 ст. 19 ЗУ «Про судоустрій і статус суддів» з урахуванням цих же принципів територіальності, спеціалізації та інстанційності визначаються місце, територіальна юрисдикція і статус суду. У цьому, зокрема, проявляється зв'язок принципів побудови національної системи судів в Україні (судоустрійних принципів) із процесуальною формою здійснення кримінального провадження.

Ю. О. Тихомиров стосовно структури компетенції зазначав, що остання, будучи складним явищем, містить елементи двоякого роду. До «власне компетенційних» елементів належать: а) нормативно встановлені цілі, що означають спосіб тривалої нормативної орієнтації суб'єктів права та стійку діяльність із досягнення вказаних цілей. У широкому значенні маються на увазі публічні функції, без виконання яких суспільство й держава не можуть забезпечити життєдіяльність та своє існування[8]; б) предмети відання як юридично визначені сфери та об'єкти впливу; в) владні повноваження як гарантована законом міра прийняття рішень та вчинення дій. «Супутнім» елементом є відповідальність за їх невиконання[9]. Без них компетенція втрачає публічно-правову забезпеченість за допомоги різних засобів [19, с. 55–56].

Аналізуючи проблему повноважень публічно-владних органів держави, С. Г. Серьогіна також підкреслює відмінність термінів «компетенція» і «повноваження» та вказує на їх співвідношення: «визначення компетенції тільки як предметів відання є недостатнім, оскільки неможливо встановити компетенцію органу, не окресливши конкретні можливості його поведінки в публічних відносинах, його права й обов'язки, які іменуються повноваженнями. Таким чином, компетенція органів публічної влади являє собою сукупність закріплених у нормативно-правових актах предметів відання та повноважень органів публічної влади, шляхом встановлення яких фіксується обсяг та зміст діяльності владних суб'єктів» [11, с. 46].

Досить слушною видається також теза про те, що в компетенції органів публічної влади (зокрема судів) права та обов'язки зливаються в повноваження як єдине ціле – «правообов'язки», оскільки за наявності певних юридичних фактів орган (суд, слідчий суддя) не може не реалізувати своїх повноважень, він повинен їх використати [11, с. 46]. Ю. О. Тихомиров зазначає щодо цього, що публічна сфера передбачає поєднання прав та обов'язків у формулу «повноваження» як правообов'язок, який не можна не реалізувати в публічних інтересах [19, с. 56–57]; а виходячи з обов'язку суду здійснювати захист прав особи від їх незаконного обмеження у кримінальному провадженні, можна додати – ще й в інтересах особи (приватний інтерес). Ця позиція заслуговує на підтримку, адже можливість суду у виборі певної моделі поведінки під час реалізації своїх прав (у рамках наданих законом повноважень) є навіть не стільки власне правом (а тим паче – свободою здійснення певних дій), скільки обов'язком правозастосовного орга-

[7] Це також випливає і з правових позицій КСУ: див., наприклад, Рішення КСУ від 12.07.2011 р. № 9-рп/2011 (щодо принципу інстанційності в системі судів загальної юрисдикції) [16].

[8] Поділяючи в цілому ідею важливості цілей та завдань для здійснення покладених на державні органи (в цьому разі – суди) повноважень, а також уведення їх як самостійного елемента до структури компетенції, все ж не погоджуємося з думкою про те, що функції можуть бути частиною компетенції, навіть у найширшому значенні останньої.

[9] Або ж, на нашу думку, також і за «неналежне виконання».

ну, позаяк: 1) для державно-владного органу на підставі спеціально-дозвільного типу правового регулювання будь-яке право є обов'язком діяти в конкретній ситуації, для суду – прийняти єдино правильне рішення за певних умов, обставин, за наявності певної сукупності доказів; 2) обрання іншого варіанта поведінки за тих же умов (фактичних обставин) ставить під сумнів законність такого вибору і відповідно – законність прийнятого рішення, що в кримінальному судочинстві означало би ставлення під сумнів вини (невинуватості) особи; 3) неприпустимість останньої тези обумовлюється вимогою закону щодо законності, обґрунтованості і вмотивованості судового рішення (ст. 370 КПК).

Так, цілком слушною в зазначеному контексті є позиція Ю. М. Грошевого та С. М. Стахівського про те, що «процесуальне рішення слідчого зумовлюється тією сукупністю доказів, якою він володіє на певному етапі розслідування. Вказана сукупність доказів перетворює право слідчого вибирати варіант процесуального рішення на обов'язок у певній ситуації обрати конкретне рішення. Саме наявні в арсеналі слідчого докази зобов'язують його прийняти одне з альтернативних процесуальних рішень. І лише воно має бути визнане єдино вірним у цій ситуації, а інші – необґрунтованими» [10, с. 78–79]. Убачається, що не лише можливо, а й правильно, логічно і доцільно буде застосувати цей підхід науковців і щодо правозастосовної діяльності суддів.

Про необхідність використання терміну «компетенція» та про особливості його розуміння й застосування у контексті кримінальної процесуальної діяльності (поряд із терміном «повноваження») вказував також С. В. Бурмагін. Категорія компетенції, зазначає автор, застосовується для визначення місця суду в системі державних органів, а щодо сфери кримінального судочинства – для відмежування судових повноважень від компетенції інших державних органів, що діють у кримінальному процесі; а також для відмежування сфер дії (предмета відання) між різними ланками державних органів, на які покладено здійснення правосуддя у кримінальних справах. Саме тому більш коректно вести мову про компетенцію не кримінального суду взагалі, а окремо про компетенцію мирового судді, компетенцію районного (міського) суду, компетенцію окружного (флотського) військового суду тощо [3, с. 114-115] (для вітчизняної правової системи згідно із системою судоустрою – відповідно про компетенцію районного, районного у місті, міського та міськрайонного судів, які відповідно до ч. 1 ст. 33 КПК здійснюють усі кримінальні провадження у першій інстанції).

На підставі викладеного вище можна спробувати дати визначення зазначених у темі цієї статті понять. Повноваження суду в кримінальному судочинстві – це закріплене нормами кримінального процесуального права та зумовлене предметом відання коло прав та обов'язків (правообов'язків) суду, встановлене для виконання конкретних процесуальних дій та прийняття відповідних процесуальних рішень у кримінальному провадженні. Повноваження суду спрямовані на регулювання діяльності суду в кримінальному процесі. Вони також обумовлені його процесуальними функціями та випливають із завдань, що стоять перед судом у кримінальному провадженні. Тому виходячи з правових позицій КСУ[10] можна зазначити, що суд у кримінальному судочинстві є носієм спеціальних владних процесуальних повноважень і виконує функції, обумовлені завданнями кримінального судочинства.

[10] Див., зокрема, абзац 3 підпункту 4.3 п. 4 мотивувальної частини Рішення КСУ від 14 грудня 2011 р. № 19-рп/2011 (справа про оскарження бездіяльності суб'єктів владних повноважень щодо заяв про злочини) [8].

Компетенція суду – це сукупність повноважень суду та гарантій їх здійснення, а також предметів відання, які зумовлюють і визначають ці повноваження; вони випливають із нормативно визначених цілей діяльності суду в кримінальному провадженні та визначають процесуальне положення суду в кримінальному процесі, а також статус суду в системі судових органів та інших органів державної влади, будучи критерієм розмежування повноважень цих органів. Компетенція суду також повинна узгоджуватися з його процесуальними функціями та випливати із завдань, що стоять перед судом у кримінальному процесі. Одначе компетенція є більш динамічним явищем, ніж функції, бо вона досить часто змінюється, уточнюється, доповнюється з удосконаленням процесуальної форми, правового регулювання діяльності суду, що обумовлено постійними процесами державного й суспільного розвитку. Що ж до правового регулювання функцій та компетенції суду в кримінальному процесі, то на сьогодні компетенцію більш чітко закріплено правовими нормами, ніж функції, які врегульовані правом частково і нерідко виводяться зі змісту компетенції [11, с. 46].

Отже, дослідження означеного питання дає змогу виснувати про те, що: 1) вказані вище поняття не є тотожними чи взаємозамінними; 2) вони повинні використовуватися в теорії кримінального процесу (як і в практиці законотворення) суворо згідно з їхнім призначенням; 3) ці поняття необхідно чітко розмежовувати за змістом, значенням, структурою логічно пов'язаних їхніх внутрішніх елементів та за функціональним призначенням. Тож за браком одностайної позиції науковців і невизначеності законодавця стосовно цієї термінології існує необхідність подальшого дослідження цієї проблематики. Окрім того, як влучно зазначив М. І. Панов, хоча правові поняття завжди характеризуються відносною статичністю, завершеністю, одначе статичність їхня не є абсолютною, бо поглиблення знань – неперервний процес. Як і всі наукові поняття, вони рухомі, мають тенденцію до розвитку та вдосконалення відповідно до процесу поглиблення знань про об'єктивну дійсність, що динамічно розвивається [17, с. 35].

Список використаних джерел

1. *Баранкова В. В.* Нотаріат і суд // Курс цивільного процесу : [підручник] / В. В. Комаров, В. А. Бігун, В. В. Баранкова та ін. ; За ред. В. В. Комарова. – Х. : Право, 2011. – 1352 с.

2. *Большой* юридический словарь / под ред. А. Я. Сухарева, В. Е. Крутских. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2001. – 703 с.

3. *Бурмагин С. В.* Уголовный суд России : [монография] / С. В. Бурмагин. – М. : Юрлитинформ, 2010. – 392 с.

4. *Вапнярчук В. В.* Досудове провадження // Кримінальний процес : [підручник] / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц та ін.; За ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Х. : Право, 2013. – 824 с.

5. *Великий* енциклопедичний юридичний словник / За ред. акад. НАН України Ю. С. Шемшученка. – К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка»», 2007. – 992 с.

6. *Великий* тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. – К. : Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. – 1728 с.

7. *Венгеров А. Б.* Теория государства и права : [учебник для юрид. вузов] / А. Б. Венгеров. – М. : Омега-Л, 2004. – 608 с.

8. *Вісник* КСУ. – 2012. – № 1. – С. 84–90.

9. *Городецька М. С.* Кримінально-процесуальна компетенція слідчого органів внутрішніх справ : [монографія] / М. С. Городецька ; За наук. ред. д-ра юрид. наук, доц. Л. М. Лобойка. – Дніпропетровськ : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ; Ліра-ЛТД. – 2010. – 232 с.

10. *Грошевий Ю. М.* Докази і доказування у кримінальному процесі : [наук.-практ. посіб.] / Ю. М. Грошевий, С. М. Стахівський. – К. : КНТ, Вид. Фурса С. Я., 2006. – 272 с.
11. *Державне* будівництво і місцеве самоврядування в Україні : [підручник для студентів вищих навчальних закладів] / За ред. С. Г. Серьогіної. – Х. : Право, 2005. – 256 с.
12. *Зеленецкий В. С.* Доследственное производство в уголовном процессе Украины : [монография] / В. С. Зеленецкий. – Х. : Кроссроуд, 2009. – 172 с.
13. *Ллевеллин К. Н.* Путь Шайеннов (извлечение) / К. Н. Ллевеллин, Э. А. Хобель // Правоведение: Известия высших учебных заведений. – СПб. : Изд-во гос. ун-та. – 2011. – № 1. – С. 101–104.
14. *Лобойко Л. М.* Кримінально-процесуальна компетенція : [монографія] / Л. М. Лобойко. – Д. : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. – 2006. – 188 с.
15. *Москвич Л. М.* Ефективність судової системи: концептуальний аналіз : [монографія] / Л. М. Москвич. – Харків : видавництво «ФІНН», 2011. – 384 с.
16. *Офіційний* вісник України від 15.08.2011. – 2011 р. – № 60. – Ст. 2418.
17. *Панов Н. И.* Методологические аспекты формирования понятийного аппарата юридической науки // Вибрані наукові праці з проблем правознавства / Н. И. Панов; Передм. В. П. Тихого. – К. : Ін Юре, 2010. – 812 с.
18. *Панов Н. И.* Методологические аспекты формирования понятийного аппарата юридической науки / Н. И. Панов // Правоведение: Известия высших учебных заведений. – СПб. : Изд-во гос. ун-та. – 2006. – № 4. – С. 18–28.
19. *Тихомиров Ю. А.* Теория компетенции / Ю. А. Тихомиров. – М. : издательство г-на Тихомирова М. Ю., 2001. – 355 с.
20. *Туманянц А. Р.* Підсудність // Кримінальний процес : [підручник] / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц та ін.; За ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Х. : Право, 2013. – 824 с.
21. *Юридический* энциклопедический словарь / под общ. ред. В. Е. Крутских. – 3-е изд., перераб. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2001. – 450 с.
22. *Юридична* енциклопедія : В 6 т. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К. : Укр. енцикл., 1998. – Т. 4 : Н-П. – 2002. – 720 с.: іл.

Панасюк О. А. До питання про співвідношення понять «повноваження» та «компетенція» суду в кримінальному провадженні

У статті розкриваються сутність, зміст і структура понять «повноваження» та «компетенція» суду в кримінальному провадженні. Підкреслюється, що як повноваження, так і компетенція суду в кримінальному процесі обумовлюються процесуальними функціями суду і випливають із завдань, які стоять перед судом у кримінальному судочинстві.

Ключові слова: права та обов'язки суду, повноваження, компетенція, функції суду, підсудність, юрисдикція.

Панасюк А. А. К вопросу о соотношении понятий «полномочия» и «компетенция» суда в уголовном производстве

В статье раскрываются сущность, содержание и структура понятий «полномочия» и «компетенция» суда в уголовном производстве. Подчеркивается, что как полномочия, так и компетенция суда в уголовном процессе обуславливаются процессуальными функциями суда и вытекают из задач, которые стоят перед судом в уголовном судопроизводстве.

Ключевые слова: право и обязанности суда, полномочия, компетенция, функции суда, подсудность, юрисдикция.

Panasiuk O. On the issue of the correlation of the concepts «powers» and «competence» of the court in the criminal proceedings

The article deals with the nature, content and structure of the concepts of «power» and «competence» of court in criminal proceedings. It is emphasized that both the powers and the competence of the court in criminal proceedings stipulated by procedural functions of judge arising from challenges faced by the court in criminal proceedings.

Key words: rights and duties of the court, powers, competence, court functions, jurisdiction, jurisdiction.